

TURCICA

Антитурецька література XVI –
першої половини XVII ст.

Уявна війна з реальним ворогом.

Падіння Константинополя 1453 р.

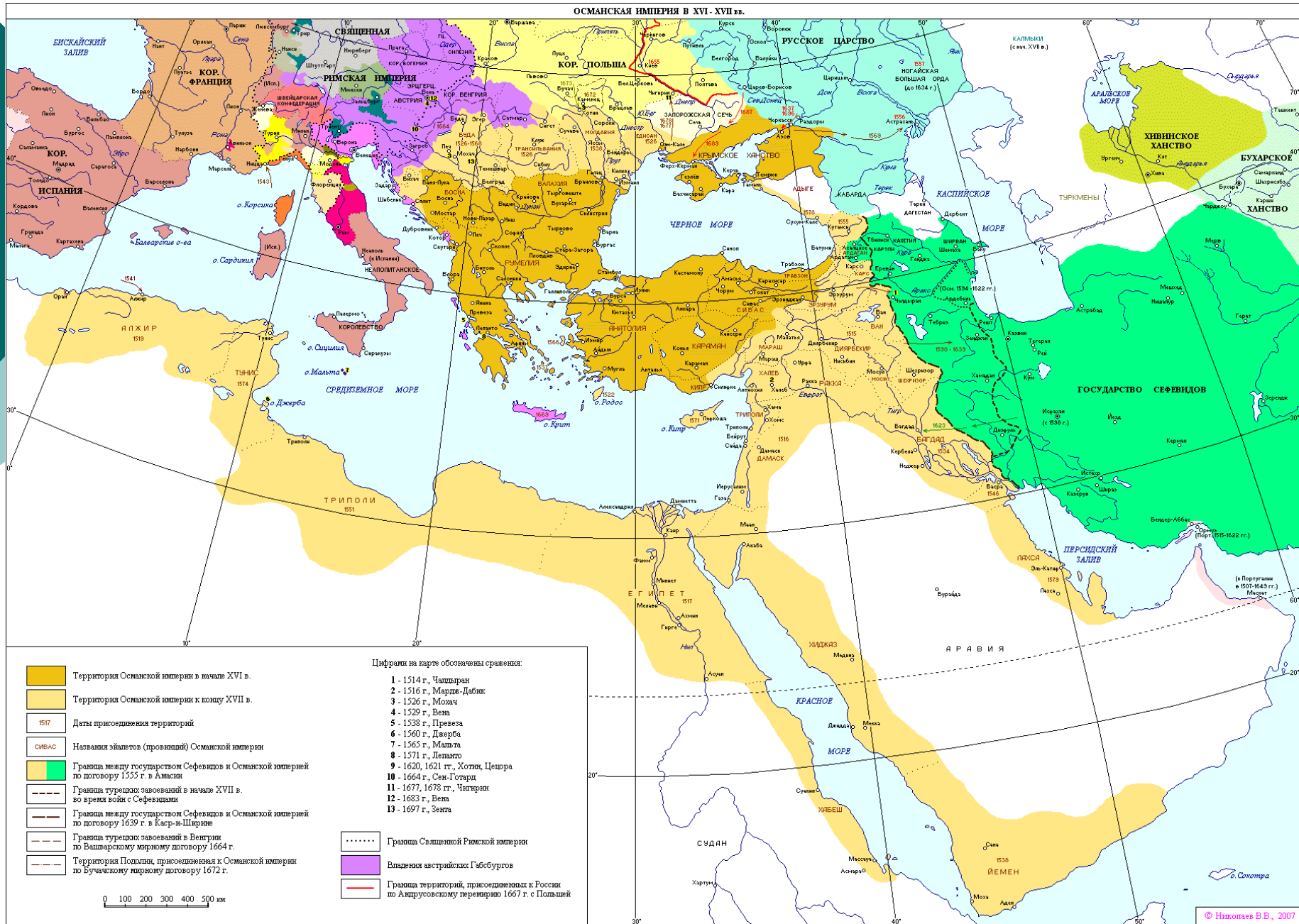

Європейські завоювання османів

- З появою турків на європейському континенті вони стали спільною проблемою для більшості держав

ОСМАНСКАЯ ИМПЕРИЯ В XVI-XVII вв.

- Территория Османской империи в начале XVI в.
- Территория Османской империи к концу XVII в.
- 1517 Даты присоединения территорий
- Названия эялетов (провинций) Османской империи
- Граница между государством Сефевидов и Османской империей по договору 1555 г. в Амасии
- Граница турецких завоеваний в начале XVIII в. во время войн с Сефевидами
- Граница между государством Сефевидов и Османской империей по договору 1639 г. в Каср-и Ширване
- Граница турецких завоеваний в Венгрии по Вачварскому мирному договору 1664 г.
- Территория Польши, присоединенная к Османской империи по Бучачскому мирному договору 1672 г.

Цифрами на карте обозначены сражения:

- 1 - 1514 г., Чалдыран
- 2 - 1516 г., Марда-Дабих
- 3 - 1526 г., Мохач
- 4 - 1529 г., Вена
- 5 - 1538 г., Превеза
- 6 - 1560 г., Джерба
- 7 - 1565 г., Мальта
- 8 - 1571 г., Лепанто
- 9 - 1620, 1621 гг., Хотин, Цецора
- 10 - 1664 г., Сен-Готард
- 11 - 1677, 1678 гг., Чигирин
- 12 - 1683 г., Вена
- 13 - 1697 г., Зента

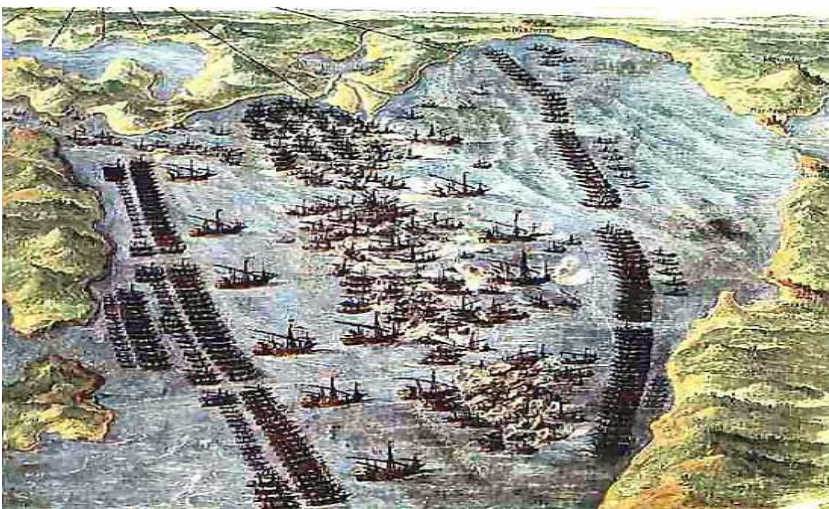
- Граница Священной Римской империи
- Владения австрийских Габсбургов
- Граница территорий, присоединенных к России по Андрусовскому перемирию 1667 г. с Польшей

0 100 200 300 400 500 км

Габсбурги – головний ворог Османської імперії в I п. XVI ст.

Битва при Лепанто 1571 р. – найбільша перемога над турками в XVI столітті

Хотинська війна 1620-1621 років – перший збройний конфлікт Варшави і Порту

- Дунайські князівства – ”камінь спотикання”
- Українське козацтво як привід до війни
- Татарські напади на українські землі
- Хотинська війна – частина Тридцятилітньої війни

Venimus, Vidimus, Deus vicit

- Віденська битва 1683 року остаточно зупинила просування Османської імперії вглиб європейського континенту

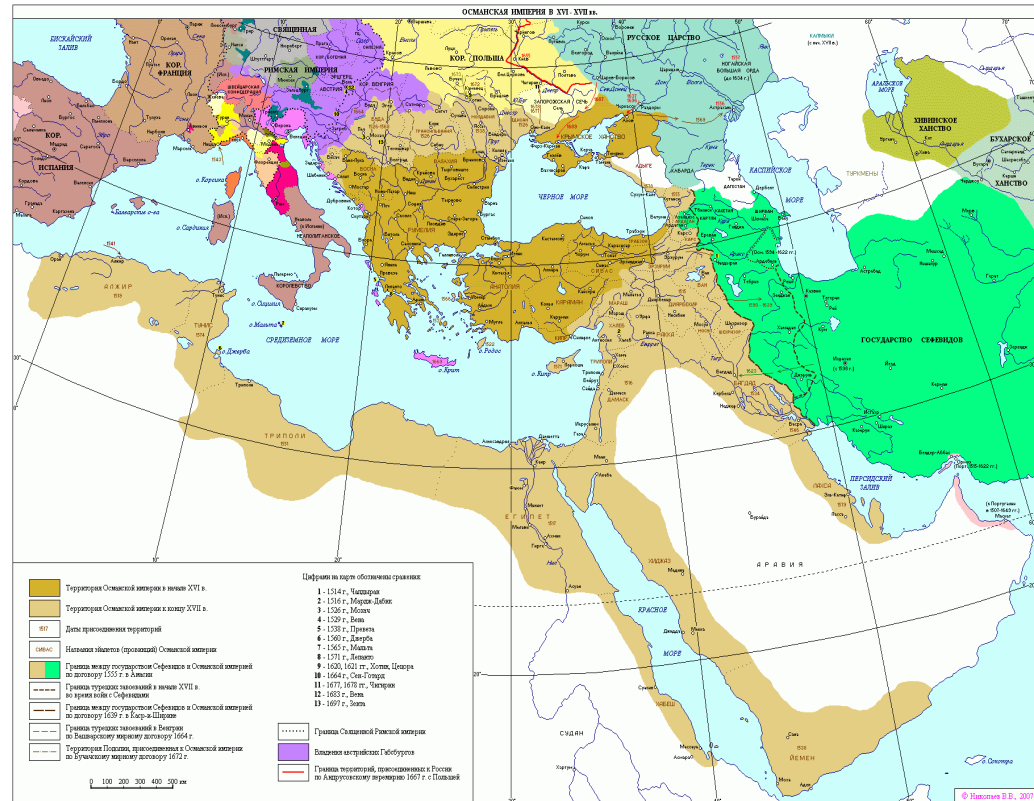
Що таке турчики?

Турчики:

- Політична публіцистика
- Політична (*okolicznościowa*) література
- Міщанська (плебейська) література

Географія турчиків

- Священна Римська імперія
- Венеція
- Генуя
- Іспанія
- Балканські держави, що перебували в складі Османської імперії
- Польське королівство (після 1569 року – Річ Посполита)

Хто писав турчики?

- Ст. Оріховський
- Б. Папроцький
- Кш. Варшевіцький
- Й. Верещинський
- Ш. Старовольський
- В. Хлебовський
- М. Хабельський
- М. Пашковський
- Ст. Вітковський

Головні сюжети антитурецької літератури

- Невідворотність війни з турками
- Неготовність Корони до війни
- Польща оточена ворогами з усіх сторін
- Річ Посполита як *antemurale christianitatis*
- Уособлені скарги рідної землі на бездіяльність шляхти Турецькі і татарські напади як Божя кара полякам за гріхи.

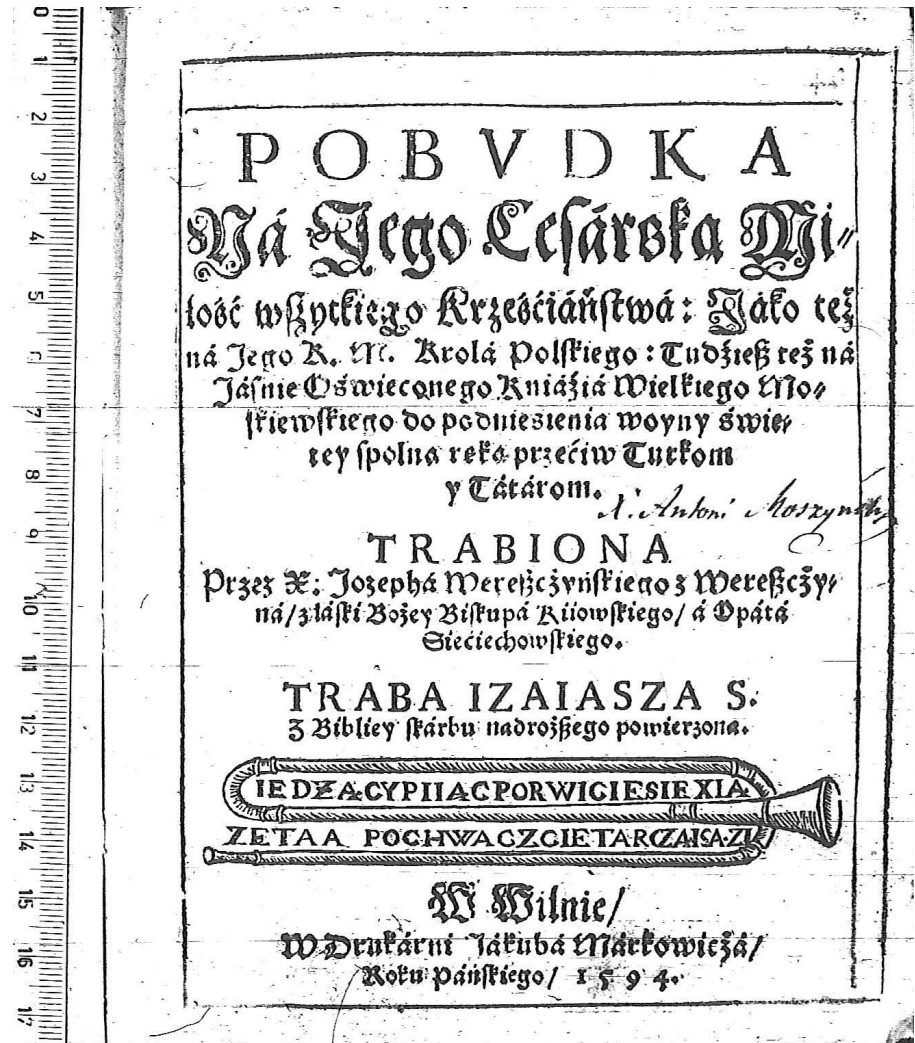
Головні сюжети антитурецької літератури

- Турки як передвісники Апокаліпсису
- Заклики до всіх європейських держав об'єднатись для спільної боротьби
- Необхідність колонізації південно-східного прикордоння
- Неодмінна перемога Польщі у війні

Труднощі при дослідженні турчиків

- Невідома загальна кількість польських турчиків (наприклад, в Німеччині XVI ст. близько 3-х тисяч)
- Проблема репрезентативності джерельної бази дослідження
- Використання літератури для історичного дослідження
- “Розпорошення” джерел
- “Читацьке коло”

Дякую за увагу
